

बी.पी.ए. (नाट्य)

द्वितीय वर्ष

पेपर १ : नाटक आणि रंगभूमीचा इतिहास- २ (अ) (मराठी)

सत्र१: मराठी नाटक आणि रंगभूमी (१९००-१९३३)

- संगीत नाटके, गद्य नाट्य परंपरा, नाटककार, नाट्य कंपनी अभिनेते (शारदा- देवल, एकच प्याला- गडकरी: नाटकांचा अभ्यास)

सत्र२: मराठी नाटक आणि रंगभूमी (१९३३-१९६०)

पाश्चिमात्य आधुनिक नाट्यलेखन आणि सादरीकरणाचा प्रभाव, बॉक्स सेट, आंबेडकरी जलसे, कामगार रंगभूमी

(हाच मुलाचा बाप- वरेरकर, सा. नमस्कार- अत्रे, श्रीमंत - तेडूलकर, अण्णा भाऊ साठे: नाटकांचा अभ्यास)

पेपर २: नाटक आणि रंगभूमीचा इतिहास- २ (ब) (जागतीक)

सत्र१: पौरात्य रंगभूमी

(नोह, काबुकी, क्योगेन, बैजिंग ऑपेरा)

सत्र२: पाश्चिमात्य रंगभूमी

- ख्रिस्त लीला नाटके, संत लीला नाटके, नैतिकता नाटके, कॉमेडिया देला ते, एलिझाबेथन रंगभूमी

पेपर ३: नाटक आणि रंगभूमीचा परिचय- २

सत्र१: टुककलेली मूलतत्त्वे.

नेपथ्य, प्रकाश, रंगभूषा, वेशभूषा, पार्श्वसंगीत या नाट्य घटकांचा इतिहास (उगमापासून ते आजतागायत टप्पे)

सत्र२: अभिनय- साधना (स्तानिस्लाव्हस्की- अनुवाद- के . नारायण काळे) या ग्रंथाचा अभ्यास.

पेपर ४: भारतीय रंगभूमी

सत्र१: नाटककार: रवींद्रनाथ ठाकुर, मोहन राकेश, बादल सरकार, तेंडुलकर, गिरिश कर्नाड

सत्र२: दिग्दर्शक: अल्काझी, सत्यदेव दुबे, मेहता, केंकरे, भेंडे, रतन थियम, कावलम पण्णिकर, हबिब तन्विर, शंभूमित्रा, बादल सरकार

पेपर ५:

- सत्र१: अभिनेत्याची शारिरिक तयारी
अभिनेत्याची वाचिक तयारी
लोकनृत्य (कोळी, लेझीम, लावणी)
- सत्र२: अभिनेत्याची शारिरिक तयारी
अभिनेत्याची वाचिक तयारी
स्तानिस्लाव्हस्की प्रणाली आधारित प्रात्यक्षिक अभ्यास

परिक्षा व लेखी स्वाध्याय:

- सत्र१:
- १) अभिनयकेंद्री नाट्य नाट्यप्रसंग सादरीकरण (६ चा गट) कालावधी १० मि. तंत्रविरहीत ८० गुण
२) व्यक्तिरेखा अभ्यास (लेखी) २० गुण
- सत्र२:
- १) अभिनयकेंद्री नाट्य प्रसंग सादरीकरण (६ चा गट) कालावधी १०मि. तंत्रविरहीत ८० गुण
२) व्यक्तिरेखा अभ्यास (सादरीकरण) २० गुण

पेपर ६: मंचप्रदर्शन:

नाट्यनिर्मिती प्रात्यक्षिकात सक्रिय सहभाग (अभिनय, कोणत्याही एका नाट्यघटकाची जबाबदारी)

बी.पी.ए. (नाट्य)

तृतीय वर्ष

पेपर १ : नाटक आणि रंगभूमीचा इतिहास- ३

मराठी नाटक (१९६०-२०००)

सत्र१:

१९६० -१९८० मधील मराठी नाटक , महत्त्वाचे नाटककार, दिग्दर्शक, नट, संस्था संगीत व लोक रंगभूमीचे पुनरुत्थान.

सत्र२: १९८०-२००० मराठी नाटक कार, दिग्दर्शक, नट, संस्था

- जागतिक संहितांचे मराठी अनुवाद
- बालरंगभूमी, दलित रंगभूमी
- नटव्या जाणिवांचे आधुनिक मराठी नाटक.

पेपर २ : नाटकप्रकारांचा अभ्यास

सत्र१: नाट्य प्रकार

- शोकात्मिका (उदा. किंग लिअर)
 - सुखात्मिका (उदा. तुझे आहे तुजपाशी)
 - मेलोड्रामा (उदा. वाहतो ही दुर्वाची जुडी)
 - फार्स (उदा. झोपी गेलेला जागा झाला)
- नाटकांचा सखोल अभ्यास.

सत्र२: मूलभूत पठड्या

- वास्तववादी (उदा. अधांतर)
- बिनवास्तववादी (उपप्रकारांसह) (उदा. महापूर)

पेपर ३ : नाटक आणि प्रसारमाध्यमे

(नाटक आणि इतर प्रसारमाध्यमे साम्यभेद)

सत्र १: प्रचलित संपर्कमाध्यमे, उपकरणे व संयंत्राची रचना व कार्यपद्धती; उपकरणे व संयंत्रे वापरण्याचे तंत्र, खालील मुद्द्यांचा परामर्ष संगीत, नृत्य आणि नाट्य ह्या प्रयोगकलांच्या संदर्भात घेतला जाईल.

प्रयोगकलांसाठीची स्टुडिओ-तंत्रे

अ) ध्वनी (audio), दृश्य (video) आणि चित्रपट तंत्रज्ञानाची प्राथमिक तत्त्वे

- आ) ध्वनी-निगडित निर्मिती - डर्बिंग आणि मुद्रण यंत्रणा (recording)
- इ) व्हिडिओ आणि चित्रपट - निर्मितीपूर्व तयारी
- ई) निर्मिती तंत्रे - चलत्-प्रतिमा-निर्मितीची प्राथमिक तत्त्वे
- उ) पश्चातनिर्मिती तंत्र

सत्र २: संपर्कमाध्यमांद्वारे प्रयोगकलांचा जनसंपर्क आणि अभिवृद्धी (promotion) तंत्रज्ञानाच्या अनुरोधाने

केलेल्या अभिव्यक्तीमध्ये होणारे बदल; संपर्कमाध्यमे तंत्रज्ञान - क्षमता व मर्यादा ह्या मुद्द्यांचा विचार होईल, तसेच

- अ) माध्यम-व्यवस्थापन
- आ) जनसंपर्क धोरण
- इ) माध्यम-निर्मित्या
- ई) स्वानुकूलता (customization)

पेपर ४ : नाट्यशास्त्र विचार

सत्र१: नाट्यशास्त्र (भरतमुनी)

ग्रंथाचा सखोल अभ्यास

सत्र२: काव्यशास्त्र (ऑटिस्टॉटल)

ग्रंथाचा सखोल अभ्यास

पेपर ५:

सत्र१: -अभिनेत्याची शारिरीक तयारी

-अभिनेत्याची वाचिक तयारी

- नेपथ्य रचना- प्रात्यक्षिक - आराखडे

- वेश/ रंगभूषा- प्रात्यक्षिक

कॉस्च्युम प्लेट्स, मेकअप चार्ट्स.

सत्र२: -अभिनेत्याची शारिरीक तयारी

-अभिनेत्याची वाचिक तयारी

- दिग्दर्शकिय ब्लाकिंग व कांपोजिशन्स (नाट्यप्रकार विषयाच्या संदर्भात)

- अभिनय शैली (वास्तववादी, शैलीदार, लोक नाट्य)

- आधुनिक रंगभूमीच्या संदर्भात वाचिक आणि आंगिक अभिनय.

परीक्षा:

सत्र १:	-एका नाट्यकाच्या नेपथ्याचे सर्व आराखडे	४० गुण
	-एका नाटकाच्या प्रकाशयोजनेचे आराखडे	४० गुण
	- एका नाटकाच्या रंग/वेशभूषेचे आराखडा	४० गुण
सत्र २:		
	-चित्रपट, साहित्य, चित्रकला- प्रदर्शन	
	प्रत्येकी १ व १ परिच्छेद लेखी स्वाध्याय	३० गुण
	- नाट्यप्रसंग (ब्लॉकिंग, कांपोजिशन) सादरीकरण	
	१ वास्तवादी नाटकातील व्यक्तिरेखा	२० गुण
	१ बिनवास्तव नाटकातील व्यक्तिरेखा	२० गुण

प्रात्यक्षिक परीक्षा परीक्षक

१. डॉ. प्रवीण भोळे-	ललित कला केंद्र, पुणे
२. प्रा. दीपक गरुड-	ललित कला केंद्र, पुणे
३. प्रा. अनिरुध्द खुटवड-	फिल्म अँड टेलिव्हिजन इन्सिट्यूट ऑफ इंडिया, पुणे
४. अश्विनी गिरी-	पुणे
५. आशिष पाथोडे-	मुंबई

सैध्दांतिक परीक्षा- परीक्षक आणि पेपर सेटर

१. डॉ. प्रवीण भोळे-	ललित कला केंद्र, पुणे
२. प्रा. दीपक गरुड-	ललित कला केंद्र, पुणे
३. डॉ. हिमांशू स्मार्त-	कोल्हापूर
४. सतीश पावडे	म.गा.आ.हि. विद्यापीठ, वर्धा
५. प्रा. अनिरुध्द खुटवड-	फिल्म अँड टेलिव्हिजन इन्सिट्यूट ऑफ इंडिया, पुणे